

Seat No. : 11036

XX-125

April-2013

B.Com. (Sem.-IV)

207 : Production Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) ઉત્પાદન અંકુશ એટલે શું ? ઉત્પાદન અંકુશની પ્રક્રિયા સમજાવો.

અથવા

ઉત્પાદન અંકુશનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.

(બ) ઉત્પાદન આયોજનનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

સૂચના વિતરણ વિભાગની ફરજો જણાવો.

(ક) ઉત્પાદન પ્રક્રિયાના આધારે ઉત્પાદનના પ્રકારો જણાવો.

અથવા

જોબ ઉત્પાદન અને બેચ ઉત્પાદન વચ્ચેના ચાર તફાવત જણાવો.

૨. (અ) વૈજ્ઞાનિક ખરીદીની પ્રક્રિયા જણાવો.

અથવા

'વસ્તુ ખરીદવી કે બનાવવી' તે અંગેનો નિર્ણય કેવી રીતે લેશો ?

(બ) કેન્દ્રીત ખરીદીના ફાયદા જણાવો.

અથવા

વિકેન્દ્રીત ખરીદીની મર્યાદાઓ જણાવો.

(ક) વૈજ્ઞાનિક ખરીદીના ગમે તે બે સિદ્ધાંતો સમજાવો.

અથવા

ખરીદીની ગમે તે ચાર પદ્ધતિની સમજૂતી આપો.

૩. (અ) માલસામગ્રી અંકુશનું મહત્વ સમજાવો.

અથવા

માલસામગ્રી અંકુશનું કાર્ય અસરકારક બનાવવા તમારા સૂચનો જણાવો.

(બ) માલસામગ્રીના અંકુશ કાર્યો જણાવો.

અથવા

માલસામગ્રી અંકુશની વિવિધ સપાટીઓ જણાવો.

- (ક) માલસ્ટોક ગણતરીની પદ્ધતિ સમજાવો.
અથવા
માલસામગ્રી અંકુશની VED પદ્ધતિ સમજાવો. ૪
૪. (અ) ગ્રાહક સ્વીકાર પ્રક્રિયાના તબક્કાઓ ચર્ચો.
અથવા
નવીન પેદાશ બજારમાં મુકવાની મુશ્કેલીઓ વર્ણવો. ૬
- (બ) સરલીકરણનો અર્થ સમજાવી તેના ફાયદાઓ જણાવો.
અથવા
પેદાશ મિશ્રના નિર્ણયને અસર કરતાં પરિબળો ચર્ચો. ૪
- (ક) વિવિધીકરણના ફાયદા જણાવો.
અથવા
વસ્તુ નિષ્ફળ જવાના કારણો જણાવો. ૪
૫. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) જથ્થાબંધ ખરીદીના કોઈ ચાર ફાયદા જણાવો.
(૨) ઉત્પાદન સંચાલન એટલે શું ?
(૩) સતત ઉત્પાદન કોને કહેવાય ?
(૪) આર્થિક વરદી જથ્થાનું સૂત્ર આપો.
(૫) બ્લોકેટ ખરીદી એટલે શું ?
(૬) FSN વિશ્લેષણ કોને કહેવાય ?
(૭) 'ઉત્પાદન એટલે સ્વરૂપ ઉપયોગીતાનું સર્જન કરવું.' સમજાવો.
(૮) ચાલુ કામ કોને કહેવાય ?
(૯) પેદાશ મિશ્રની સુસંગતતા કોને કહેવાય ?
(૧૦) ઈન્વેન્ટરી અંકુશના સંદર્ભમાં A-B-C વર્ગીકરણ સમજાવો.
(૧૧) પેદાશ મિશ્ર કોને કહેવાય ?
(૧૨) અર્ધતૈયાર માલ કોને કહેવાય ?
(૧૩) અપવાદ દ્વારા સંચાલન કોને કહેવાય ?
(૧૪) ભય સપાટી એટલે શું ?

XX-125

April-2013

24 B.Com. (Sem.-IV)

207 : Production Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) What is production control ? Explain its procedure.

6

OR

Explain importance of production control.

(b) Narrate the importance of production planning.

4

OR

Explain the functions of dispatch department.

(c) Discuss the types of production on the basis of production process.

4

OR

Differentiate between Job Production and Batch Production.

2. (a) Explain the procedure for scientific purchase.

6

OR

How would you take decision for 'to purchase or to make' ?

(b) Describe the advantages of centralize purchase.

4

OR

Write down the limitations of decentralize purchase.

(c) Write down any two principles of scientific purchase.

4

OR

Explain any four methods of purchase.

3. (a) Explain importance of Inventory control.

6

OR

Give your suggestion to make the function of inventory control effective.

(b) Explain the various functions of inventory control.

4

OR

Describe the levels of inventory control.

(c) Explain the methods of stock taking.

4

OR

Explain VED analysis.

4. (a) Explain stages of the consumer adoption process.

6

OR

Describe the problems of launching of new product in the market.

(b) What is simplification ? Explain its advantages.

4

OR

Narrate the factors affecting the product mix.

(c) Explain the advantages of diversification.

4

OR

Explain the causes of product failure.

5. Answer in brief :

14

(1) Explain any four advantages of diversification.

(2) What is production management ?

(3) What is continuous production ?

(4) Give the formula of Economic Ordering Quantity.

(5) What is blanket purchase ?

(6) What is FSN analysis ?

(7) 'Production means creation of utility'. Explain.

(8) What is work-in-progress ?

(9) What is consistency in product mix ?

(10) What is ABC classification with reference to inventory control ?

(11) What is product mix ?

(12) What is semi-finished goods ?

(13) What is management by exception ?

(14) What is danger level ?